

Déli Hírlap

Megjelenik mindennap a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével
Dr. VUCHETICH ENDRE
vezetésével

A Romániai
Magyar Népközösség lapja

A Timiș-Torontal-i törvényszék bejegyzési száma 88
(Dos. No. 934/1938)
Dr. VARNAY ELEMÉR
felelős szerkesztő

Genf tündöklése és hanyatlása

A felhőket suroló Mont Blanc aljában terül el Genf, a hasonló svájci kanton fővárosa, az európai szellemi és politikai élet egyik volt központja. Ez a minden tekintetben nagymultú város köszönheti jelentőségét nagyszerű óra- és ékszeriparának, továbbá még ma is ott látható Rousseau szülőháza és az a legőnabban városrésze, ahová Kálvin a tizenhatodik század közepén költözött, hogy onnan hirdesse tanait. Nevezetes Genf arról is, hogy ott jött létre az 1864 és 1906. években kötött genfi két egyezmény, amelyek mindegyike a hadrakelt seregek sebesülteit és beteget sorsának javítását célozta. Tiszteletből Svájc iránt terveztek meg a Vörös Kereszt címert is, amely mindörökké tanúsítja, hogy a háború sújtottjainak irgalmas felkarolása a genfi munkával áll összefüggésben.

Genf mindig nagy idegenforgalmi központ volt a legutolsó évszázadban. Az egykori szigorú és ódon városból azonban akkor lett igazán nemzetközi gyűlékezési hely, amikor az elmúlt világháborút követően Genf lett a Népszövetség székhelye és ott épült fel a csodaszép népszövetségi palota. Ekkor egyetlen csapásra Genf a világ központja lett, mert a népszövetségi ülések alkalmával ott találkoztak az államok közéletének legjelentékenyebb tényezői, felvonultak oda a világ minden részéből a legjobb társaságok tagjai és a dicsőítandók, hogy sütkérezzenek az ottani előkelő élet fényében, hogy tanuljanak annak a folyton változó diplomáciai mérkőzésnek, amely ott zajlott le a genfi ülésteremben, a példátlanul érdekes világpolitikai fejlemények színhelyén. Mindenki ott volt akkor, aki nemzetközi értéknek számított, de ott voltak azok is, akik a genfi közéletnek keresték az érvényesülési és a nagytársaságba bejutási útját. Ilyen társaságot nem lehetett azelőtt együtt látni semmiféle világvárosban, vagy mondani furdóhelyen. Ott voltak az amerikai milliommások az indiai rádzsák, orosz nagyhercegek, akik még idejében kimentették a Szovjetből vagyonukat, ott voltak öt világ-rész nagybancárjai. Egy Balzac tolla kellett volna, hogy leírja azt, ami Genfben forrt és kavargott, azokban az időkben, amikor még a Népszövetség uralkodott egész Genfben és uralkodott egyben a világ fölött. Az aranjszép napok azóta elmúltak. A Népszövetség szétfoszlott és most magánosan, elhagyottan borong a tündérszép népszövetségi palota.

Nemcsak a köveknek vannak könnyeik, gyászol ma egész Genf is, a város lakossága, mert halálos csapást mért rájuk a népszövetségi idők elmulása. Nem az fájt nekik, hogy letűnt a népszövetségi politika, mert a hívős genfi nép lehetőleg távolról a politizálástól és meglegegetten éj magánviszonyai keretében. Ellenben a gazdasági élet útörét vágta el a népszövetségi idők megszűnése. Míg a Népszövetség Genfben székel, számtalan organizációjával, szereplőivel és nézőivel szakadatlan ünnepségekre adott alkalmat. Zsufolva voltak a szállodák, kávéházak, éttermek, az összes üzletekben hemzsegték a vevők és a genfi ipar felfokozott erővel dolgozott, hogy kielégíttesse a kereslet szinte határtalan igényeit. Genf élt, keresett és gazdagodott. De ime elsötétült a gyönyörű palota és mélyszégy árnyéka ráborul a nemrég még annyira eleven, pezsgő életű városra.

Eltűntek a régi jó idők és nincsen már Genfben egyetlen olyan ember, aki azokat visszatértevé számolná. És az arcon mintha ott révedezne egy emlékező Dante mondására, hogy nincs nagyobb szomorúság, mint visszaemlékezni a boldog időkre a nyomorúságban. Valóban úgy van, mert Genfben súlyosan leromlottak a viszonyok. Nemcsak a népszövetségi palota lakatlan és üres, hanem üresek a szállodák és lakások is, igen sok bolt előtt pedig lehúzták a redőnyt. Elvonult a bőkezű jövedelű társaság és nem laknak már a város falai között a Népszövetség tisztviselői sem. Ezek a busásan javadalmazott hivatalnokok is eltűntek. Ebben a nagy szomorúságban Genf most headványt intézett az államszövetséghez. Ebben a headványban a genfiék arra kérik a szövetséget, hogy tekintse Genfet nélkülözhető területnek és részesítse segélyben azokat, akik a régi jó idők elmúlásával tönkrementek. Azonkívül kéri még Genf azt is, helyezze a szövetség hivatalainak egy részét Genfbe, hogy a kereskedők leg-

alább részben ismét vevőkhez juthassanak, a szállótuladonosok és magánosok pedig kiadhassák lakásaikat. Svájc illetékes kormánytényezői azonban nem találják jónak ezt a megoldást, mert az a hivatalok szétaprózására vezetne. Annyit mégis megtehető, hogy a statisztikai hivatalt Genfbe helyezik, ahol az valószínűleg a népszövetség

ségi palota egyik részében kap majd helyiséget. Nagy jövedelmet ez természetesen nem jelent, mert a statisztikai hivatal józan és szolid tisztviselői valószínűleg nem fognak pezsgőt inni. De ez is kis megkönnyebbülés abban a nagy gondban, amellyel Genf, nemrég még a világ legnagyobb konjunkturájú városa, ma küzd.

A népszavazás első három napjának eredménye

Igen: 2,463.187 — Nem: 43 — Szavazott: 2,463.230

Bucurestiből jelenti a Rador: Kedden az egész országban a legnagyobb rendben folytatódott a népszavazás. A polgárok nagyszámban járultak az urnák elé, hogy bizalmukat nyilvánítsák Antonescu tábornagy-államvezető kormányzása iránt, aki újra egyesítette az ország keleti határait és visszaadta a vitéz román hadsereg becsületét. Történelmi jelentőségű esemény ez a

román nép életében, melyet illő megbecsülésben részesít. A népszavazáson való lelkes és bensőséges részvétel igazolja a román nemzet kiváló tulajdonságait. A népszavazás első három napjának eredménye a következő: két millió 463.230 szavazóból két millió 463.187 igennel, míg negyvenhárom nemmel szavazott.

Sztalin ellenforradalomtól fél

Isztambulból jelenti: A szovjet hadsereg kebelében történt nagy tisztogatást Sztalin utolsó percében eszközölt intézkedésének tekintik, tekintettel arra, hogy Sztalin a volt parancsnokok ellenforradal-

mától fél. Mindazokat, akiket tisztségükből Sztalin elmozdított, szigorú felügyelet alatt tartják. (Oriente).

A német és román csapatok Kertschtől délre is elérték a tengert

A német véderő főparancsnoksága a vezéri főhadiszállásról tegnap a következő hárterti jelentést adta ki:

A Krim-félszigeten a német és román csapatok erős üldöző harcok után Kertschtől délre elérték a tengerpartot. A német légielő jó eredménnyel folytatta Szebasztopol, Kertsch és Anapa kikötők bombázását.

A Tulatól délre levő körzetben gyalogsági és páncélos kötelékek átkaroló támadással megsemmisítettek egy szovjet lovassági hadosztályt, számos hadifoglyot ejtettek és kilencvenegy ágyút, valamint más hadianyagot zsákmányoltak.

Szentpétervárnál az ellenség egyesített erőinek kiterjesztésére a német csapatok tüzeben súlyos és véres veszteséggel megihusult. Ennél a meghiusult kiterjesztés kísérletnél tizenhét szovjet támadó harci kocsit közül tizenegyet megsemmisítettek, köztük hét

nehéz páncélkocsit.

Német harci és vadászpilóta kötelékek az egész keleti fronton eredményes támadásokat intéztek az ellenség hátsó összekötővonalai és repülőtere ellen. A német repülők nagyszámban vonatot megsemmisítettek és súlyos veszteségeket okoztak a szovjet légi-erőnek. Moszkvát nappal és éjszaka gyújtó- valamint robbanóbombákkal árasztották el, Vasuti berendezésekben elért telitalálatok súlyos károkat okoztak. A német légielő ezenkívül éjszaka támadásokat intézett Gorki hadfelszerelési üzemei ellen.

Az Anglia körüli vizeken Lowestoftól keletre német harci repülők bombatalálatokat értek el egy nagy kereskedelmi hajón. A Csatorna partjainál a légelhárító tüzérség egy brit vadászraj hat repülőgépet lelőtte.

Ellenséges repülők nem hatoltak német birodalmi terület fölé.

A kivégzéstől menekült meg egy hadifogásba került szovjet ezredes

Berlinből jelenti a Rador: Katonai körökből jelenti, hogy német gyalogosok a moszkvai körzetben elfogták Kollow ezredet, a tizenhetedik szovjet hadosztály parancsnokát,

aki hadifogásba kerülésével a haláltól szabadult meg.

A szovjet ezredet ugyanis a 43. szovjet hadsereg parancsnoksága halálra ítélte, mert október hónap végén elrendelte hadosztálya visszavonulását. A szovjet ezredes kihallgatása alkalmával többek között ezeket mondotta: Hadosztályom rövid idő alatt elvesztette embereinek a felét, harcokocsijainak legnagyobb részét és nehéz gyalogsági fegyvereit. Hadosztályom a 312. vadászadosztály visszavonulása után a jobb-szárnyon fedezetlenül maradt és ezért választanom

kellett a halál, vagy a visszavonulás között. Elhatároztam, hogy megmentem hadosztályom megmaradt részeit. Ezért adtam ki a visszavonulási parancsot.

Lefokoztak és halálra ítélték, mert nem akartam céltalanul feláldozni több száz katonát. A visszavonulás alkalmával azonban sikerült megszöknöm.

SZOVJET HADSEREGPARANCSNOKOK SORSA

Berlinből jelenti a Rador: A keleti front északi szakaszán elfogott szovjet katonák kijelentése szerint Pronin tábornokot, az Ilmen-tó körül harcoló 34. szovjet hadsereg volt parancsnokát, a hadbírósg halálra ítélte és kivégeztette. Ez volt a sorsa utódjának, Kaceanov tábornoknak is.

A Szovjet képtelen az elvesztett repülőgépeket pótolni

Berlinből közli a Rador: Katonai körökből jelenti, hogy a Murmanszktól délre levő Soghuy szovjet katonai repülőterén a keleti hadjárat kitérésekor nyolcvanhét repülőgép volt. Szeptember közepéig azonban ezekből már csak negyvenegy repülőgép maradt. Berjinski Vladiszlav szovjet repülő, aki több napos ut után a német vonalakra került, ezzel kapcsolatban most magyarázattal szolgált.

Ezek szerint a nyolcvanhét repülőgépből szeptember közepéig a német és finn repülők ötvenegyet lelőttek.

Az elvesztett repülőgépek pótlására a szovjet parancsnokság azonban csak öt vadászpilótát tudott küldeni. Hallottam — mondotta Berjinski —, hogy a Szovjetunió egyes helyeire néhány angol pilóta és repülőgép érkezett, de Soghuyban mi egyet sem láttunk.

Antonescu Mihai helyettes miniszterelnök nyilatkozata a „Berliner Lokalanzeiger“ című német lapban

Berlinből jelenti a Rador: A „Berliner Lokalanzeiger“ című lap „Románia kapcsolatai“ cím alatt Antonescu Mihai helyettes miniszterelnök nyilatko-

zatát közli.

Az újságíró első kérdése ez volt:

Mit jelent a román nép számára a bolsevizmus elleni harc?

— Románia a jelenlegi keleti háborúban két dolgot lát: elsősorban az évszázadok óta fenyegető veszély végleges megsemmisítését, másodsorban pedig a nemzeti élniakarás megnyilvánulását. Románia mindig arra törekedett, hogy keleti szomszédja expanziós törekvései elé gátat emeljen. Ennek érdekében szükséges volt, hogy a Duna deltája szabad legyen minden keletről jövő fenyegetéstől. A veszély a múlt évszázad óta fontos keleti román tartományok elrablásával óriási mértékben nőtt. Moszkva tervei az egész európai művelődés számára halálos veszélyt jelentettek volna. Az egész román nép boldog, hogy az elvesztett tartományokat visszafoglaltuk. Számunkra azonban éppen olyan jelentős az a tény, hogy fiatal hadseregünk Németország és szövetségesei oldalán bebizonyította, tud harcolni, győzni és ha kell, tud meghalni. A keleti háború Románia számára nemzeti tisztulási folyamat, mondhatnám, sok meg-

próbátatáson átment népiünk nemzeti újjászületése. Bessarabia felszabadítása, a dnjeszterentuli részek megszerzése és az odesszai győzelem megmutatta a román nemzetnek, hogy mint népnek ereje van és joga az élethez. Eppen ezért a bolsevizmus elleni háború a legnépszerűbb hadjárat, amelyet Románia valaha is folytatott. Azok a nagy és súlyos véráldozatok, amelyeket hadseregünknek meg kellett hoznia, népiünk számára nem jelentenek lelki terhet, mint ahogyan ezt egyesek esetleg elképzelik. Ellenkezőleg, ezek a csapatok számára a további sikeres harcra való buzdítást, a nemzet számára pedig figyelmeztetést jelentenek, hogy többet dolgozzék és többet valósítson meg, mint eddig. Harcunk révén reméljük, hogy erőnk és lehetőségeink keretén belül résztvevőink az új európai rendben — mondotta Antonescu Mihai helyettes miniszterelnök.

Hogyan történik a visszafoglalt vagy elnyert tartományok újjászületése és újjászervezése?

— A felszabadított területeken nyomban megkezdtek az újjáépítő munkát. Azok a tartományok, ahol a háború dult, rendkívül sokat szenvedtek. Bessarabia, a Szovjetunió által történt elrablásáig, egyike volt legtermékenyebb tartományainknak. Meg vagyunk győződve, hogy a bolsevisták egy évi uralma alatt tönkretett tartományban rövid idő alatt visszaállítjuk a jólétet. Ölkültüzszeink élvonalán áll a lakosság problémája, amely három irányban nyilvánul meg: A szovjet csapatok visszavonulásuk alkalmával ezer és ezer román családot hurcoltak magukkal. Ezek közül számosan az erdőbe rejtőzködtek el és a felszabadulás után azonnal visszatértek lakhelyükre és munkába kezdtek. Ugyanígy visszatértek egykori lakhelyükre azok a románok, akiket a bolsevisták bevonulása után máshova telepítettek. A népesség problémájának harmadik részét képezi a szabadá vált és kiszáított ingatlanoknak a volt front-harerosok részére történő adományozása. Ezek itt új és végleges otthonot találnak.

mával ezer és ezer román családot hurcoltak magukkal. Ezek közül számosan az erdőbe rejtőzködtek el és a felszabadulás után azonnal visszatértek lakhelyükre és munkába kezdtek. Ugyanígy visszatértek egykori lakhelyükre azok a románok, akiket a bolsevisták bevonulása után máshova telepítettek. A népesség problémájának harmadik részét képezi a szabadá vált és kiszáított ingatlanoknak a volt front-harerosok részére történő adományozása. Ezek itt új és végleges otthonot találnak.

Mily kérdéseket talál a román kormány a legsürgősebbeknek?

— Közigazgatási és mezőgazdasági reformot készítünk elő, amelynek gyakorlati keresztülvitele éppen az új keleti tartományokban kezdődik. Elég földünk van ahhoz, hogy egészséges földműves osztályt teremtsünk. Célunk a sokgyermekes középbirtokos földműves osztály kialakítása. Működésünk sikeréhez biztos kezeséget nyújt különösen a nagy német birodalommal való barátságunk. Kívánom a német birodalomnak, hogy az európai újjászervezés nagy művében teljes megértésre találjon.

— Közigazgatási és mezőgazdasági reformot készítünk elő, amelynek gyakorlati keresztülvitele éppen az új keleti tartományokban kezdődik. Elég földünk van ahhoz, hogy egészséges földműves osztályt teremtsünk. Célunk a sokgyermekes középbirtokos földműves osztály kialakítása. Működésünk sikeréhez biztos kezeséget nyújt különösen a nagy német birodalommal való barátságunk. Kívánom a német birodalomnak, hogy az európai újjászervezés nagy művében teljes megértésre találjon.

Finnország átnyújtotta válaszigyzékét az Egyesült Államok ultimátumára

Helsinki katonai forrásból az NTI a következőket közli: Rangell finn miniszterelnök szerdán este kilenc órára titkos ülésre összehívta a finn parlamentet.

Az ülésen felolvassák az Egyesült Államok ultimátumára adandó finn válasz szövegét. Ugy tudják, hogy a válaszigyzékét még az éjjel fo-

lyamán átnyújtják Schönfeld helsinki amerikai követnek és ezzel egyidejűleg nyilvánosságra hozzák.

Az NTI-nek legújában érkezett helsinki tudósítása közli, hogy Witting finn külügyminiszter átnyújtotta az amerikai követnek az Egyesült Államok jegyzékére adott finn választ. (Rador).

Amikor az ejtőernyővel ledobott „múlábhoz“ bombákat is mellékel a lovagiassággal visszaélő brit repülő

Berlinből jelenti a Rador: Augusztus 9-én a német vadászpilóták francia terület fölött lelőttek egy angol repülőgépet, amelyet Bader ezredes, az egyik legkiválóbb angol repülő vezetett. Bader ezredes ejtőernyővel kiugrott a zuhanó gépből és sikerült is épségben a földre érni, ahol azután hadifogságba került. Leszállása alkalmával azonban egyik múlábat eltört. Bader ezredes ugyanis néhány év eiótt egy repülőgépszerencsétlenség alkalmával minakét lábát elveszítette és akkor különleges múlábat készítettek számára, amelyek lehetővé tették, hogy továbbra is vezethessen repülőgépet.

A német főparancsnokság rádió útján akkoriban felszólította az angolokat, hogy az egyik megjelölt repülőtéren dobjanak le Bader ezredes számára egy különleges múlábat és biztosították, hogy az angol repülőgép megérkezésekor minden harci tevékenységet felfüggesztenek.

A németek részéről tett lovagias ajánlatra az angolok a „London Calling“ című lap közlése szerint a következőképpen válaszoltak: Beszerezték az angol ezredes számára egy múlábat, azt becsomagolták és

ejtőernyőre erősítették. A múlábat az angol harci repülőek egyik támadása alkalmával juttatták el.

Az angol repülőgépek gépjegyzékkel és bombákkal voltak felfegyverezve. A kijelölt német repülőter elleni támadás alkalmával nemcsak a múlábat dobták le, hanem bombákat is.

Az egész civilizált világ — fejezi be a „London Calling“ című újság — örülni fog, hogy Bader ezredesnek ismét van lába.

FORDITÁST

román és magyar nyelven, okmányokat, irodalmi és szakmüveket

VÁLLALOK

Címeiket a timisoarai kiadóba kérek

Brazília nem engedí be az Európából kivándorolt zsidókat

Rio de Janeiroból jelenti a Német Távirati Iroda: A „Cabo de Mornos“ nevű spanyol hajó fedélzetén negyvenkét európai kivándorló zsidó egy délamerikai kikötőben sem szállhatott partra. A brazil kormány is megtagadta a zsidók partraszállására vonatkozó engedélyt, akiket előreláthatólag valamelyik brit birtokon tesznek majd partra. (Rador).

Kommunista izgatásért elítelt nők

Párisból jelenti a Rador: A Havas-Ofi ügynökség értesülése szerint a nanayi és douai különleges törvényszék két nőt kommunista izgatás vádjá miatt elítelt. Az egyiket nyolcévi, a másikat huszévi kényszermunkával sújtották.

Anglia nem képes ellentálni ha nem kap élelmiszert Amerikától

Newyorkból jelenti az NTI: Az amerikai földművelésügyi miniszterium egyik magasrangú tisztviselője, aki nemrégén tért vissza Angliában tett utazáról, a Virginia állambeli Danvilleben mondott beszédében kijelentette, hogy Anglia nem képes ellentálni, ha Amerika nem küld számára tejet, tojást és különféle konzervhusokot.

Utcai csendélet London központjában

Stockholmból jelenti a Német Távirati Iroda: Az „United Press“ ügynökség londoni értesülése szerint az angol fővárosban feltűnésteltető incidens történt. Egy örültnek látszó férfi gépkocsin végighaladt a központi forgalmas utvonalon és önműködő revolverrel a járókelőkre lövöldözött.

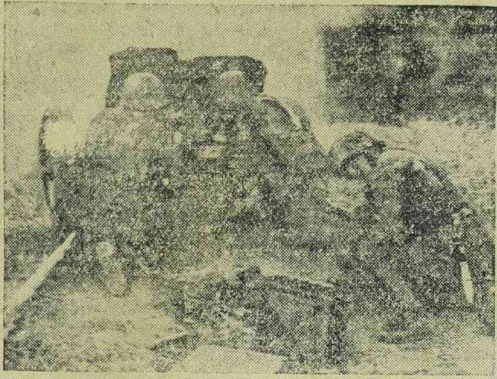
Szemtanuk leírása szerint a gyilkos lassított a gépkocsival és úgy szemelte ki áldozatait: balkezelével kormányzott, jobbajával pedig az önműködő revolvert kezelte.

Tette elkövetése után sikerült kerekelt oldania.

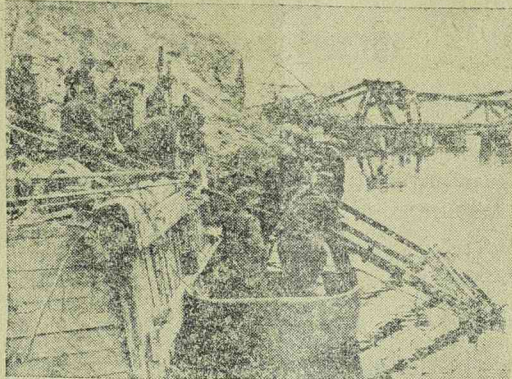
Két személy meghalt, heten megsebesültek. A rendőrség megerősített különítményei a gyilkos üldözésére indultak és le is tartóztattak egy férfit, aki egy fának ütközött, súlyosan megrongálódott gépkocsiban ült. A szemtanúk kijelentették, hogy a megrongált autó száma egyezik annak a gépkocsinak a számával, melyet a revolveres ismeretlen egyén vezetett. (Rador).

Fantasztikus bünszövetkezet teleplezése

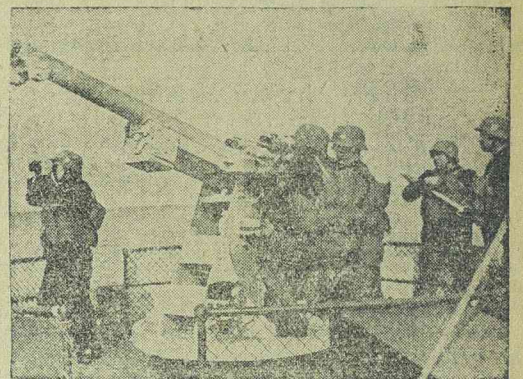
Az amerikai Pensylvánia állam rendőrsége fantasztikus bünszövetkezetéről rántotta le a leplet. A bünszövetkezetben tömörült bérnyilkosok „A philadelphiai gyilkosok szindikátusa“ néven szabályszerű üzleti vállalatot állítottak fel különböző „kényes“ megbízások elvégzésére. A vállalat közönsége nagyrészt asszonyokból állott, akik férjüket nagyszegű életbiztosításra beszéltek rá, azután a szindikátussal meggyilkoltatták őket. Az özvegyek egyébként csak kis összegű kárpótlást kaptak, a biztosítási díj országnrészét a szindikátus zsebelte be. Mivel a bünszövetkezet főleg nehezen kimutatható mérgekkel dolgozott és halotti bizonyítványok kiállítására saját orvossai voltak, a rendőrség csak évekig tartó munkával tudta a bandát leleplezni. A szindikátus lelkiismeretét mintegy 200 gyilkosság terheli. Az 52 éves „elnök“, Hermann Petrilly unokaöccsével már a villamosszékbe került. Két özvegyet hasonlóképpen halálra ítélték, büntetésüket azonban később életfogytiglanig tartó fegyházra változtatták. Ezenkívül még a szindikátus tizenegy tagja kapott életfogytiglanig tartó fegyházbüntetést. (MN).

Német páncéltörő ágyu harc közben a keleti fronton

Hidászok hidat építenek a Dnyeperen keresztül

Légi riadó egy német órhajó fedélzetén

III. Viktor Emánuel olasz király és császár hetvenkettedik születésnapja

Rómából jelenti a Rador: Az olasz nemzet kedden ünnepelte a király és császár hetvenkettedik születésnapját. Negyvenegy esztendővel ezelőtt lépett trónra III. Viktor Emánuel király és életét örökre eljegyezte Olaszországgal. Az uralkodót az olasz nemzet szívébe zárta és határtalan tisztelettel és szeretettel veszi körül. III. Viktor Emánuel az olaszok számára a „Vittorio Veneto” és a „Marcia su Roma” királya, aki

a fasiszta forradalom idején megtagadta a polgárháborúra alkalmat nyújtható dekrétum aláírását és meghívta az olasz nemzeti kormány élére Benito Mussolinit.

III. Viktor Emánuel uralkodása idejére esett az afrikai háború, a szankciók ideje és most folyik a nagy függetlenségi harc. Hosszu uralkodása folyamán III. Viktor Emánuel két ízben vont ki a Savoyai ház kardját, hogy kiegészítse azt az örökséget, mely elődeitől, Károly Alberttől és II. Viktor Emánueltől szállott rá. Ugyancsak ő volt, aki

létrehozta a kibékülést a Vatikánmal.

Fenkölt szellemű, polgári és családi erényekkel ékeskedő, a szó igazi értelmében vett katona, akit tisztelettel, szeretettel és hódolattal vesz körül az egész olasz nép. Az idősebb nemzedékek megtanulták őt szeretni az isonzói utakon, a vicenzai hegyekben és a Piave partján, ahol katona volt a katonák között. Az újabb nemzedékek, a faszizmus neveltjei, királyukban a haza történelmi folytonosságának megismerését látják és nemes egyéniségét, az uralkodót, hazafit és katonát hódolattal övezik körül.

ÜNNEPSEGEK OLASZORSZÁGBAN

Rómából jelentik: A császár és király születési évfordulója alkalmából Olaszország zászlódszót öltött. Az ország összes városaiban bensőséges, felémelő ünnepségek folytak le, a laktanyákban és a hadművelleti arcvonalakon a csapatok díszmórléje folyt le parancsnokaik előtt. A császár és király a hatóságok és polgári lakosság részéről számos üdvözlést kapott.

Churchill és a „második arcvona.”

Amerika távolkeleti fellépésére vár a brit kormányelnök, akinek beszédét az Egyesült Államok józan pontjai köreiben újabb háborús uszításnak tekintik

Berlinből jelenti a Rador: Berlini politikai körökben Churchill brit miniszterelnöknek az új londoni polgármester beiktatása alkalmából mondott beszédét — melyről tegnap beszámoltunk, — „a levertség, henegegés és dühroham vegyületeknek” minősítették. Ugyanezek a körök ama véleményüket hangoztatják, hogy

a brit miniszterelnök, akárhányszor is visszatér arra, hogy nem ő kezdte a háborút, ily szóradattal nem tussolhatja el azt a tényt, hogy Anglia üzent hadat Németországnak.

Churchill ígér és kér...?

Washingtonból jelenti a Német Távirati Iroda: „Mulatságos dolog Churchillt hallani, amikor arról beszél, hogy meg akarja segíteni az Egyesült Államokat, amikor

egyebet sem csinál, mint folytonosan az Anglia számára adandó amerikai segítség növelését kéri,

— mondotta Wheeler szenátor a brit kormányelnök tegnapi beszédéről. Az „Associated Press”, mely a jelentést közli, továbbítja Wheeler szenátor idevágó további megjegyzéseit is. Wheeler ironikusan megjegyezte, miért nem tesz semmit sem Churchill a Szovjetunió érdekében, ha annyira meg akar segíteni vajakit?

Clark szenátor ezeket mondotta: „Churchill beszédében az angolok áldását ígerte az Egyesült Államoknak azesetre, ha az USA hajlandó lenne Angliáért harcolni.

Ami a brit premier beszédének ama részét illeti, melyben azt mondotta, hogy a brit legelső egyenlőerejű volna a némettel, berni katonai körökben kijelentették, hogy ha ez így volna, érthetetlen, miért nem hallgatja meg Anglia Sztalin segélykiáltásait és miért nem indít tenementesítő offenzívát. Ha valaki hadat visel és oly hatalmas hadsereggel rendelkezik, aminőről Churchill beszél, természetesen volna, ha fel is használná, — hangoztatják német politikai körökben. Ha ezzel nem él, azt bizonyítja, hogy

vagy nem tud hadat viselni, vagy ez a haderő a valóságban nem létezik. (Rador).

Mindig az volt a meggyőződés, hogy Anglia háboruba akarja dönteni az Uniót. A brit kormányelnök legutóbbi beszéde csak megerősítette ezt a benyomást.”

Mc Carran szenátor nyilatkozatában hangoztatta, hogy ép ideje, hogy az Egyesült Államok önállóan döntsenek jövőjükéről.

— Az angolok még a maguk sorsát is képtelenek egynevezett szövetségese megsegítésére, mások képtelenek egynevezett szövetségese megsegítésére, második front létesítése révén. Uglátszik,

Churchill arra vár, hogy ezt a második arcvonalat az Egyesült Államok alkossa Távolkeleten. (Rador).

Az angol polgárőrség halomra lövi az embereket

Genfben jelenti a Rador: Az NTI közli, hogy az angol polgárőrség működését angol körökben élehangú bírálatban részesítik.

A „Daily Mirror” című lap ezzel kapcsolatban többek között a következőket írja: Elérkezett már a polgárőrség megszűntetésének ideje. Fennállásuk rövid, de végtelenül hosszú ezen őrségek tagjai öregeket, gyere-

keket, rendőröket, saját feleségüket és repülőket is agyonlőttek. Csak néhány nap előtt egy ejtőernyővel leereszkedő repülő támadtak meg szuronnal, aki nem válaszolt elég gyorsan a kérdéseikre. Ezeknek az embereknek — írja az említett lap —

nem szabadna más fegyvert adni a kezükbe, mint egy kő vagy egy szöveg.

Az új Franciaország hitvallása

Párisból jelenti a Német Távirati Iroda: „La France Socialiste” címen tegnap új lap jelent meg, mely a „France au Travail” lapot helyettesíti. Az új lap politikai programját a következőkben ismertette: Francia öntudatot akarunk, francia vezetőket és tőkét;

Franciaország egységét szolgáljuk, hogy hozzásegítsük az országot a vereség elvételéhez és lehetőséget adjunk a népnek az állammal való együttműködésre.

A lap a szocialista eszme mellett nyilatkozik, oly értelemben, hogy a termelő munka kellő ismerésben részesüljön, ugyanakkor

állást foglal a kiváltságos társadalmi osztályokkal és a közönség kizsákmányolására alakult vállalkozó-szövetségekkel (trösztökkel) szemben.

Külpolitikai vonatkozásban a „France Socialiste” az európai forradalom híve melynek, a lap megállapítása szerint, a német—francia együttműködés egyik előfeltétele. Befejezésül a lap Franciaország jövő államrendjéről ír, melynek a német marasztaleni érvényesített akaratán nyugvó köztársaságnak kell lennie, a szocializált új Európa keretében” (Rador).

Halálos szerencsétlenség az országban

Ploestiből jelenti a Rador: A Ploesti—Braşov közötti országuton Sinaia közelében súlyos gépkocsiszerencsétlenség történt. Dumitrescu Gh. bucaresti ügyvéd gépkocsijával egy szekeret akart kikerülni, közben azonban az autó a mélységbe zuhant. A járókelők, akik szemtanúi voltak a szerencsétlenségnek, a gépkocsi utasainak segítségére siettek, de már csak az ügyvéd sógornőjét és öt éves kisfiát tudták élve kimenteni az összetört autóból. Mindketten súlyosan megsebesültek. Az ügyvéd, a felesége és hat éves fia a szerencsétlenség következtében halálukat lelték. Halálos szerencsétlenség történt a Ploesti-Bucuresti országuton is, ahol Balanescu Emil soffőr a gépkocsijával halálra gázolta Visniescu Eleonora bucaresti kislányt

FORUM ARAJ — Telefon 20-10 a nagyfilmek színháza

Holnap premier!

A német filmpar leggrandiózusabb filmóriása! Az UFA 1940-41-es évfilmje! Egy filmremek amit Berlinben 4 hónapig, Bucurestben 3 hónapig és Budapesten 3 hónapig játszottak egyfolytában!

Rothschild-ök

A főszerepekben:

**Carl Kuthmann
Herbert Hubner
Hilde Weissner
Gisela Uhlen**

Ma utoljára 3, 5, 7:15 és 9:30-kor

Az inkák öröksége

Müoron kívül a legújabb ONC. és UFA-híradók

HIRES

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Timișoara, I. Brătianu-tér 3.

Telefon: 28-10.

Aradi szerkesztő: Babucezay György

Emineșcu-utca 8. Telefon 17-11.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Belföldön házhöz való kézbesítéssel együtt havonta 30.-
lel, negyedévre 240.- lei, félévre 460.- lei és egész évre
900.- lei. Magyarországon havonta 4.- pengő, negyed-
évre 12.- pengő, félévre 24.- pengő és egész évre
48.- pengő.

Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyar-
ságnak, vállalatoknak és részvénytársaságoknak a rendes
előfizetési díj kétszerese.

Történelmi esemény egy hetven méter hosszú faliszőnyegen

Szeptember 28-án mult 875 éve, hogy Hódító Vil-
mos átkelt a Csatornán Anglia meghódítására. Mat-
tild hercegnő, a norman vezér felesége udvarhölgyei-
vel a nagy történelmi eseményt hatalmas, hetven mé-
ter hosszú faliszőnyegen örökítette meg, mely most
a normandiai Bayeux székesegyházának kincsei közé
tartozik. A faliszőnyeg képei alapján Lienau danzigi
egyetemi tanárnak sikerült a norman hajók nagysá-
gáról és alakjáról érdekes megállapításokat eszközöl-
ni, sőt a hajókat rekonstruálni is. Lienau professzor
számításai szerint a herceg hajója husz méter hosszú,
5,5 méter széles és 1,8 méter magas volt. A hajó víz-
szorítása 38, hasznos megterhelése 22 tonna volt és
körülbelül egy méterre merült a vízbe. A norman
hajók elsősorban evezősöknek voltak és ennek
a feladatnak kitűnően megfeleltek, vitorlázásra azon-
ban csak kevésbé voltak alkalmasok. Valószínűleg
éppen ezért esett az átkelés is szeptemberre, amik-
or a Golf-áramon kívül hátszélre is lehetett számi-
tani.

— Keitel vezértábornagy üdvözlő távirata Antone-
scu marsall-államvezetőhöz, Bucurestiből jelenti a
Rador: Keitel német vezértábornagy az országból
való távozása alkalmából az alábbi táviratot intézte
Antonescu marsall-államvezetőhöz: A román király-
ságból távozva ismételten kifejezem Excellenciádnak
őszinte köszönetemet azért a rendkívül szíves fogad-
tatásért, melyben az Ön szép országában részesi-
tettem és kérem, méltóztasson köszönetemet tolmá-
csolni Őfelségének I. Mihai királynak, valamint meleg
üdvözlőmet Antonescu Mihai Excellenciájának.
Mindenkor a legjobb emléket őrzöm a közös harcból
visszatérő dicsőséges román csapatok ragyogó disz-
szimulációjáról és arról a sajnálatomra, oly rövid időről,
melyet Bucurestiben töltöttem. A legnehezebb jóki-
vántásokkal maradok Excellenciádnak bajtársi üd-
vözléssel; Keitel vezértábornagy.

— Kihallgatások Antonescu Mihai helyettes mi-
niszterelnöknél. Bucurestiből jelenti a Rador: Antone-
scu Mihai helyettes miniszterelnök november
11-én kihallgatáson fogadta Eduard Talin finn és
Suphi Tanrioev török követet.

— Tea a horvát újságírók tiszteletére. Bucure-
stiből jelenti a Rador: Tegnap délután hat óra-
kor a horvát követségen Pulec Eljo horvát követ és neje
teát adott az országot látogató horvát újságírók
tiszteletére. A fogadáson megjelent Antonescu Mihai
helyettes miniszterelnök, a minisztertanács ideiglenes
elnöke is.

— AZ ÖTVEN ÉS SZÁZ LEIES ÉRCPÉNZ BE-
VALTASÁT MEGHOSSZABBÍTOTTÁK. Bucurestiből
jelenti a Rador: A pénzügyminisztérium közli,
hogy az ötven és száz leies ércpéNZ beváltási határide-
jét december elsejéig meghosszabbították. Eme ha-
táridő után december 31-ig még adó fejében fogadják
el, december 31. napja után pedig végleg kivonják a
forgalomból az ötven és száz leies ércpéNZt.

— Vichy-i cáfolat. Vichyből jelenti a Rador:
Megbízható forrásból megcáfolták az egyik amerikai
sajtóügynökség külföldön terjesztett híret, mely sze-
rint Pétain marsall, francia államfő, a közeljövőben,
megszállt területen, egy magasrangú német szemé-
lyiséggel találkozna.

— Felemlék Törökországban is a fizetéseket.
Isztambulból jelenti a Rador: A Havas OFI-ügynök-
ség értesülése szerint a török kormány az általános
drágulás miatt a tisztviselői fizetések harminc szá-
zalékos emelését tervezi. A török sajtó legutóbbi an-
kari kongresszusán elhatározták, hogy az újságírók
fizetését husz százalékkal növelik.

— A prágai hadbírósg hét kommunistát halálra
ítél. Prágából jelenti a Rador: A prágai hadbírósg
november 11-én hét személyt ítél halálra hazaárulás
és szabotázs előkészítése, valamint tiltott fegyver-
szállítás miatt. Az elítéltek egy kommunista csoport ve-
zetői voltak.

Az öt nagy német őszi vásár a gazdasági erő és a szilárd akarat pillérein nyugodott

Aki az őszi öt nagy német vásárát meglátogatta,
azelőtt nagyszerű képpel kellett kibontakoznia a na-
talmas, két évi háború után is töretlen német gazda-
sági erőnek és annak a szilárd akaratnak, mely már
valamennyi európai ország gazdasági ténye-
zőit az európai gazdasági rend új rendezésé-
nek irányában tartja munkában.

A kritikára hajlamos ember előtt is eddig példa nél-
kül áll jelenségnek kell feltűnnie, hogy egy ország-
nak a világtörténelemben legnagyobb szabású háborús
erőfeszítései közepette is legyen ereje néhány hét le-
forgása alatt öt nagy nemzetközi jellegű és egyben
nemzetközi jelentőségű vásárt rendezni. Pedig ugyan-
akkor Németország még egy 200.000 négyzetméter
területen felépített, 30 hatalmas csarnokban elhelye-
zett külön kiállítást is rendezett és résztvevő az
utrechti, pozsonyi és zágrábi vásárokon is.

A kritikus hivatkozik arra, hogy háborús
időben minden más árúereser lehetetlen, az öt né-
met vásár tehát inkább csak kiállítási célokat szolgált,
mert már magában véve az a tény is minden elisme-
ret megérdemel, hogy ezek a vásárok olyasmit mu-
tattak be, ami valamennyi európai ország érdeklődését
a legmagasabb fokban felkeltette. A látogatók és ki-
állítók számának adatai ennek csatálatlan bizonyíté-
kéi.

A lipcei birodalmi vásárra például, mely
szeptember elején az őszi vásári időnyt meg-
nyitotta, 19 országból több mint 100.000 látogató
érkezett

és a kiállítók száma már csak külföldi viszonylatban
is 241-el, azaz nem kevesebb, mint 64,4 százalékkal
emelkedett.

Míg a lipcei vásár mint egyetemes nemzetközi
vásár régi jelentőségét eszobitatlanul fenn tudta tar-
tani, a kölni őszi vásár mint különlegesen nyugat-
európai vásár feladatát még nagy mértékben ki is
tudta terjeszteni.

Látogatóinak száma az előző évhez képest 50
százalékkal emelkedett

ugy hogy a vendégek egy részét már csak a szomszéd-
os városokban lehetett elszállásolni. A kölni vásár
egyben megcáfolta azt az állítást is, mintha a hábo-
rus időkben csak bemutató vásárt lehetne tartani. A
lebonyolított forgalom méreteire jellemző, hogy pusztán
öt holland kiállító is több százezer guldenes el-
adásokat eszközölt. Az üzleti forgalom élénkségére
való tekintettel a vásár rendezősege jónak látta a
vásár további kiépítését elhatározni, mégpedig nem-
csak a propaganda tevékenység fokozása, hanem az
érdekelte gazdasági körök szorosabb bevonása irányá-
ban is.

A bécsi őszi vásár — éppen úgy mint a közvetle-
nül előtte megtartott prágai vásár — még nagyobb
sikereket könyvelhetett el.

Látogatóinak száma a tavaszi vásár 340.000
látogatójával szemben 440.000-re szökkent fel,

2226 kiállítója közül 439 a külföldet képviselte. Kül-
nösen Hollandia és Svájc élénk érdeklődése arra en-
geden következtetni, hogy Nyugat-Európa Bécs sze-
repét a délkeleturópai államokhoz való kapcsolattal meg-
teremtésében látja és ezt a szerepet megfelelően érté-
keli is. A legnagyobb vonzerőt ezen alkalommal a
nagy generátorkiállítás gyakorolta. Bár a vásár az
eredeti terveknek megfelelően csak szeptember 28-ig
volt nyitva, a nagy érdeklődésre való tekintettel a ge-
nerátorkiállítást október közepéig meg kellett hosz-
szabítani.

Az október közepén zárult königsbergi vásárra,
az év legutolsó nemzetközi vásárára a német gazda-
sági élet Kelet felé irányuló térhódítása nyomta rá
bélyegét. A 375.000 látogató — 75 százalékkal több,
mint az utolsó békebeli keleti vásáron — és tizenegy
ország, köztük Mandzsukó részvétele, mint eddig
egyedülálló rekord arra vall, hogy a gazdasági építő-
munka iránt mindenütt igen élénk érdeklődés nyilvá-
nult meg.

— A török külügyminiszter beszámolt a helyzet-
ről. Ankarából jelenti a Rador: Az NII közli, hogy a
török köztársasági néppárt parlamenti csoportja ked-
den titkos ülést tartott, amelyen a török külügymi-
niszter beszámolt a külpolitikai helyzetről.

— Gázrobbanás egy tarnaveni gyárigazgató la-
kásában. Todoran N., a tarnaveni Herkules téglá-
gyár igazgatójának lakásán gyufagyújtás alkalmával
felrobbant a lakásba beszivargott gáz. A robbanás
ereje több ablakot betört és a lakás falait is megon-
gálta. A gyárigazgató égési sebeket szenvedett. Az
anyagi kár több ezer leit tesz ki.

— „Szezonáru-tolvajok” Sibiuban. Sibiuai tudósi-
tónk jelenti: Ismeretlen tettesek éjszaka behatoltak
Hatzak Walter jól felszerelt sportáru-üzletébe, ahon-
nan hetven ezer leit értékű árut loptak el. A furfangos
tolvajok „gondosan vigyáztak” arra, hogy csak a téli
idényben használatos sportcikkeket és ruhaneműket
válasszák ki zsákmányul. A „szezonáru-tolvajok” si-
felszerelést, melegítőket, nadrágokat és szetttereket
emeltek el. Megemlítenők, hogy ebben az üzletben
már nem első ízben jártak tolvajok. A rendőrség er-
lyes nyomozást indított a fosztogatók kézrekerítésére.

— Adományok. A timisoarai Magyar Népköz-
ség teli segélyalapja javára B. Z. 2000 leit és
B. Gy. 3000 leit adományozott. Ugyancsak a segély-
alap javára, lapunk útján, koszorúmegváltás cí-
mén B. né Molitorisz Gizi 500 leit, a timisoarai dr.
Kakuk napközi gyermekotthon számára pedig
T. G. 200 leit, dr. B. A. pedig 5000 leit adomá-
nyozott. Böcskei Mihály (Freidorf Nou) a Népköz-
ség teli segélyakciója javára ezer leit, a dr. Kakuk
napközi gyermekotthon kicsinyei számára pedig öt-
száz leit adományozott.

— Olasz nyelvtanfolyam Sibiuban. A sibiuai Olasz
Kulturintézet jövő héten kezdi meg esti tanfolyamait.
Beiratkozási díj négyszáz leit. Bővebb felvilágosítást
készséggel nyújt az intézet vezetősége. Az intézet
címe: Saguna-ut 8. (Távbeszélő: 83/B).

— A süketnémát elűtötte a vonat. Ramnicul Val-
ceából jelenti, hogy Ion Stoian Simionovici negyven-
éves Caimeni közszékből lakost, aki süketnéma, a
vonat elűtötte. A szerencsétlen ember a beállott szür-
külletben a pályatesten haladt és így a vonatvezető
sem akadályozhatta meg a tragédiát.

— Országos vásárok Tarnava Mica-megyében.
December hónapban a következő községekben lesz
országos vásár: Jernut községben december 7-én
kirakodóvásár, Blajon december 3-án állatvásár, 7-én
pedig kirakodóvásár. Tarnaveniben az állatvásár de-
cember 7-én, a kirakodóvásár pedig december 10-én
lesz. Bachnea községben december 12-én az állatvá-
sárt, 15-én pedig a kirakodó országos vásárt tartják
meg. Cetatea de Balta községben december 19-én
lesz az állatvásár, míg a kirakodóvásár december
22-én.

— A reformáció emlékünnepe Aiudon is benső-
sleges ünnepség keretében ment végbe. Az ünnepség
dél-élelti istentisztelettel vette kezdetét, amikor
az Igét Horváth Jenő dr. teológiai tanár hirdette és
magas szárnyalvasú predikációjában méltatta a re-
formáció jelentőségét. Délután hat órakor kezdődött
a tulajdonképpeni emlékünnepe, amelyet a Bethlen-
Kollégium vezetősége az egyházközség illetékeseivel
közösen a református templomban nagyszámú ün-
neplő gyülekezet jelenlétében rendezett meg. Ezalkal-
ommal Kováts Pál református lelkész mondott szív-
ből fakadó imát, majd a Bethlen-Kollégium főgimná-
ziumának ének- és zenekara Fövenyessy Bertalan
zenetanár vezénylese mellett Beethoven: Isten dicső-
sége című nagyszabású művét adta elő. Külön meg-
kell emlékeznünk arról a kiforrott, tökéletesen har-
monikus zenei előadókészérgéről, amelyet a főgimná-
zium ének- és zenekara buzgó irányítójának vezén-
ylese és előkészítése mellett ezuttal is a közönség lelkes
elismerését kiérdemelte. A műsor kiemelkedő pontja
és az egész ünnepség ujszerűsége Nagy József teoló-
giai tanár gyönyörűen felépített emlékbeszédében
csucosodott ki. A fiatal előadó szellemtörténeti sik-
ben méltatta az egyházreform nagyhorderejű jelen-
tőségét. Az a gördülékenység, amellyel mondanivaló-
ját szötte, az a lebilincselő mód, ahogyan hallgatósá-
gát élvezetes előadásához mindvégig kötötte, arról
tettek tanubizonyosságot, hogy egy nagytudású, alapos
felkészültségű, széles látókörű előadó. A továbbiak
során Réthly István teológiai hallgató Kühn: „Meg-
van irva” című költeményét, Papp Sándor VIII. gim-
názista Áprili: „Kálvin” című versét, Szabó Dénes
VII. éves tanítójelölt pedig Szabolcska Mihály:
„Kálvin” című költeményét adták elő átértett szava-
latukkal. Közben a képzőművészt férfikara Szabó Géza
zenetanár irányítása mellett Halmos: „Végig a föld-
dön” című szerzeményének élvezetes előadásával
szerepelt.

— Amerika moszkvai követének utazása. Szófiá-
ból jelenti a Rador: Steinhardt, az Egyesült Államok
moszkvai nagykövete családjával együtt Szófiába ér-
kezett, ahonnan folytatja útját Amerikába.

— Ellopták a dambau malom hajtószíjait. Is-
meretlen tettesek Dambau községben behatoltak Pa-
taki Ödön malmába, ahonnan elvitték a főhajtószíj,
nagy részét. Ez a szíj cipő- vagy csizmatalp céljára
alkalmas. A lopás nemcsak a malomtulajdonost érinti
súlyosan, hanem a község lakosságát is, mert a mal-
omban egyelőre szünetel az őrés és ezért kénytele-
nek a szomszédos Adamus községben gabonát őrölni.
A hatóságok felhívást intéztek a környékbeli cipé-
szekhez, hogy amennyiben valaki a lopott szíjja-
k mentek cipő- vagy csizmatalpalás végett, tegyenek
jelentést a csendőrségnek, amely a tettesek kézrekeri-
tésére megindította a nyomozást.

Portalet erődjébe vitték a francia összeomlás vádlottjait

Párisból jelenti az NTI: A „Petit Parisien” című párisi lap közlése szerint a La Valsban és Bourrasolban internált francia katonai és politikai személyiségeket, akiket a tavalyi összeomlás miatt találnak bü-

nősnek, szerdán szállították a portaleti erődbe.

A szállításra vonatkozó részleteket a legnagyobb titokban tartják. A szállítás a nemzetvédelmi minisztérium felügyelete alatt történik.

— Roosevelt elnök felhívása az amerikai Vörös Kereszt érdekében. Washingtonból jelenti a Német Távirati Iroda: Roosevelt elnök felhívást intézett az amerikai néphez, amelyben kérte, támogassák az amerikai Vöröskeresztet a nemzetvédelmi program keretében reáharuló feladatok teljesítésében. Hasonló felhívást bocsátott ki Stimson hadügy- és Knox tengerészeti miniszter, valamint Perkins asszony munkügyi miniszter is.

— Javult Horthy magyar kormányzó egészségi állapota. Budapestről jelenti a Rador: A Magyar Távirati Iroda közli: Horthy kormányzó egészségi állapotáról tegnap este a következő orvosi jelentést adták ki: A kormányzó általános egészségi állapota javult, azonban epehólyag-irritáció lépett fel, mely nem súlyos, de arra kényszeríti a kormányzót, hogy továbbra is az ágyat őrizze.

— Az USA újabb támaszpontok megszerzésén mesterkedik. Paul Mellon amerikai újságíró a minap rámutatott arra, hogy az Egyesült Államok hadserege tavaszra tervezte akcióját és annak célja Spanyolország vagy Dakar nyugatafrikai francia támaszpont lenne. A Rador iroda egy újabb jelentése ismerteti a Német Távirati Iroda newyorki értesítését, mely szerint Stirling tengernagy, volt amerikai tengerészeti vezérkari főnök Kansas Cityben beszédet mondott és kijelentette, amennyiben az Egyesült Államok eddig foganatosított intézkedései elégteleneknek bizonyulnának, új tengeri támaszpontokat kell majd elfoglalni ezek: az Azorszigetek, a Zöldfoki-szigetek, a Kanári-szigetek, Martinique és Francia-Keletafrika.

— Halálozás. Özvegy Leopold Rezsóné született Bárány Etel e hó 11-én rövid szenvedés után Aradon elhunyt. Temetése csütörtökön délután 3 órakor lesz az aradi régi zsidótemető halottasházából.

— Argentina olasz hajókat vásárol. A „Giornale l'Italia” úgy értesül Buenos Airesből, hogy az argentin pénzügyminiszter megvette az intézkedéseket a háromszázötvenezer líránál nagyobb összeget kitevő Olaszországtól vásárolt tizenhat kereskedelmi hajó vételárának kifizetésére. Az összeg felét kétszázszázalékos kamatozású kincstári jegyekben bocsátják Olaszország rendelkezésére. Az összeg másik felét ugyancsak kincstári jegyekben fizetik, de ennek folyósítása csak a háború végén történik.

— Gyász. Özvegy idős. Tóth Jánosné született Megliscs Jozefin, életének hatvanadik évében elhunyt. Temetése e hó 13-án, délután 4 órakor lesz Aradon az alsótemető halottasházából. Gyászolják a Fock és Tóth családok.

— Spalatóban a kommunisták bombákat dobáltak egy katonazenekarra, — százötven gyanús egyént letartóztattak. A Rador iroda jelenti Rómából: A Stefani iroda spalatói értesülése szerint tegnap este három bombát dobáltak az olasz alpesi vadászok ezredének zenekarára, amely egy katonai ünnepegre vonult ki. Huszonnégy katona megsebesült, ezek egyike meg is halt, ugyanakkor huszonöt polgári személy is megsebesült. Körülbelül ugyanebben az időben egy tehergépkocsit, melyen szabad-ságra induló katonák tartózkodtak, gépfegyvertűzellel támadták meg. Néhány katona könnyebben megsebesült. Azonnal letartóztattak százötven személyt, akik szinte valamennyien kommunista elemek és legnagyobb részben a Balkán más vidékéről valók. A merénylők leleplezéséig — római utasítás alapján, — a százötven letartóztatott egyént tuzoknak tekintik. A vétekesség ügyében a különleges államvédelmi törvényszék ítélelkezik.

CORSO (ARAD)
Tel. 23-64
Előadások 3, 5, 7:30 és 9:30-kor

MA!
Angelika, a végzet asszonya
A főszerepben

VIVIAN ROMANCE

A legújabb UFA és O. N. T. hi-adók a legaktuálisabb háborus eseményekkel.

— A magyar pénzügyminiszter olaszországi útja. Budapestről jelenti a Rador: Reményi Schneller Lajos magyar pénzügyminiszter Ciano gróf olasz külügyminiszter és Thaon si Revel gróf olasz pénzügyminiszter meghívására néhány napra Olaszországba utazott. Olaszországi látogatása után a magyar pénzügyminiszter Németországba utazik, hogy viszonzza Schwerin von Krossigk gróf német birodalmi pénzügyminiszter május 1. budapesti látogatását.

— Hazaárulás miatt halálra ítélték négy embert Franciaországban. Vichyből jelenti az NTI: Az oráni katonai törvényszék hazaárulás büntetése miatt négy embert halálra ítélt. Ugyanezért a bűncselekményért két másik vádlottat életfogytiglani kényszermunkára ítélték.

— A német munkaközvetítőhivatalok statisztikája. Mint Beisiedel minisztériumi irodafőnök a „Reichsarbeitsblatt”-ban megállapítja, a német munkahivatalok 1941 első felében öt millió munkaerőt helyeztek el. Az év kezdete óta minden hónap végén több, mint másfélmillió, betöltésre váró munkahelyet mutattak ki.

— Hátára kötötte a zsák buzát, belesett a patakba, megfulladt. Cămpinariól jelentik: Alexandru N. Eftimie Vararu harminceves Telega községbeli asszony Tufeni község malmába igyekezett a hátára erősített félmézsza buzával, örölni. A Miclea patak hídján a szerencsétlen asszony megcsúszott és a vízbe zuhant. A hátára kötött nehéz súly a mélybe húzta és mire az arra járók segítségére siettek, megfulladt.

Legideálisabb arcszépítő, finomító a FÖLDES-FÉLE GENIUS arc krém. esteli és nappali használatra. Egy téglai ára 60 lei, GENIUS-puder egy doboz ára 60 lei, GENIUS-szappan 60 lei. FÖLDES-GYÓGYSZERTÁR, ARAD.

— Halálra ítélt timisoarai lakos. A hadbírósg államellenes vétség miatt halálraítélte Kisg Sándor timisoarai lakost és az ítélet végrehajtását hétfő estére tűzték ki. Az elítélt felesége Öfelsége I. Mihai király kabinet-irodájához kérvényt intézett. A felfolyomásra estig még nem érkezett válasz és ezért az ítélet végrehajtását elhalasztották.

— Leugrott a második emeletről. Bucurestiben a General Florescu-utca 7. számú házában második emeletről Szalai Erzsébet szolgáló öngyilkosságot szándékkal levelette magát. Súlyos koponyaszűrészt szenvedett, egyik kezét eltörte. Állapota súlyos.

Rádió

CSÜTÖRTÖK, NOVEMBER 13.

Bucuresti: 6.55 Hírek, hanglemezek, 12 Zenekari hangverseny, 12.30 Hírek, 12.50 Katonaóra, 13.50 Német nyelvű hírek, 14. Rádióhíradó, 14.20 Hanglemezek, 14.30 Sebesültek órája, 18 Hírek, 18.10 Előadás, 18.25 Hanglemezek, 10 Irodalmi szemle, 19.15 Hanglemezek, 19.50 Német nyelvű hírek, 20. Rádióhíradó, 20.15 Gordonkahangverseny, 20.40 Előadás, 21. Részletek a Gyöngyhálszék operából, 22.10 Hírek, 22.30 Hanglemezek, 23 Hanglemezek.

Rádió Moldova: 13 Tarka zene, 13.20 Hírek, 13.30 Román zene, 14 Hírek, 14.20 Könnyű zene, 18.30 Zene, 19.15 Könnyű zene, 19.40 Szimfonikus zene, 20.30 Hírek, 20.40 Könnyű zene, 22 Hírek, 22.20 Jazz-band.

Rövidhullámú román adó: 21.35 Olasz nyelvű hírek, 21.45 Hanglemezek, 22 Német nyelvű adás, hanglemezek, 22.20 Olasz nyelvű adás, hanglemezek, 22.40 Francia nyelvű adás, 22.50 Angol nyelvű adás, 25 Hanglemezek.

Budapest I.: 6.40 Ébresztő, torna, 7 Hírek, utána hanglemezek, 10 Hírek, 10.20 Somlay Károly elbeszélései, 10.45 Bulgária régi és mai irodalma, felolvasás, 12.10 Katonazene, 12.40 Hírek, 13.30 Tolnay Géza magyar nótákat énekel cigánzenekar kíséretével, 14.30 Hírek, 14.45 Műsorismertetés, 15. Arfolyambírek, 15.20 Szórakoztató zene, 16.15 Ruszin műsor, 16.45 Hírek, 17.15 Lötényvészeti tanfolyam, 17.40 Hanglemezek, 17.55 Hangkének, 18.20 Szegedy Sándor beszéde, 18.40 Előadás, 19 Hírek, 19.20 Táncezene, 20.10 Felolvasás versekkel, 20.30 Ráthgy Eszter énekel, 20.55 Külföldi mezevedő, 21.10 Cigányzene, 21.40 Hírek, 22.15 Szalonzene énekszámokkal, 23. Idegennyelvű hírek, 23.30 Szimfonikus zene, 24 Hírek.

A Romániai Magyar Népközösség hivatalos közleményei

A Romániai Magyar Népközösség országos elnöksége közli, hogy a népközösség bucaresti központi irodájában a szolgálatot Nagy Miklós dr. aiudi ügyvédő Gyárfás Elemér dr. országos elnök vette át.

A Romániai Magyar Népközösség banati szervezeteinek kiadásában megjelent a MAGYAR NÉP-NAPTÁR. A viszonteladók a Népközösség megyei szervezetei útján vagy pedig közvetlenül a timisoarai tagozat központi irodájában, Timisoara I., Bulevardul Regina Maria 8. szám alatt rendelhetik meg. A naptár jövedelme teljes egészében a tél-elővezetés céljait szolgálja.

— Chile köztársasági elnöke lemondott. Santiagóból, Chile fővárosából jelenti a Rador, hogy Aguirre Cerda chilei köztársasági elnök egészségi okokra hivatkozva kérte, mentse fel tisztségétől. Az állam vezetését az alkotmány előírásai alapján Jeronimo Mendez helyettes köztársasági elnök vette át.

— Lopás Aradon. Bogdan Petru harminc éves aradi munkást előállították a rendőrségen, mert néhány nappal ezelőtt behatolt Jancu Andrei Regele Ferdinand-ut 63—65. szám alatti lakásába, ahonnan mintegy tízezer lejt értékű különböző ruhaneveléket lopott.

Telesport

KÜZDELEM A „PRIETENI-KUPÁÉRT”

Mint emlékeztet, a nyáron félbeszakadt a Prieteni-kupáért folyó küzdelem. Az augusztus hónapban lefolytatott három forduló után négy egyesület csapata kiesett és niután az atléták is kiválni kényszerültek, a most meginduló folytatásos küzdelemben már csak öt együttes maradt állva. Ezek közül veretlenek még a Prieteni és a Macelari, egy-egy vereséggel még tovább küzdenek a Crişana C. F. R., a Fortuna és az Infratirea.

A kupaküzdelemben befejező játékaiknak sorsolósa a következő:

IV. forduló: Prieteni—Macelari.

V. forduló: Fortuna—Crişana.

VI. forduló: Infratirea—IV. forduló vesztese.

VII. forduló: V. forduló győztese—VI. forduló győztese.

Döntő: IV. forduló győztese—VII. forduló győztese.

A döntőt csak akkor játsszák le, ha az odajutott két együttes még nem találkozott volna a torna folyamán.

A negyedik forduló már vasárnap, november 17-én délután négy órakor kerül lebonyolításra a Macelari-pályán, míg a további mérkőzéseket november 23-án játsszák le a C. A. A.-, vagy a Fortuna-pályán.

A vasárnap műsorán a Prieteni—Macelari kupamérkőzésen kívül a Crişana C. F. R. egyéni tekeversenye szerepel, amely szombaton este 8 órakor kezdődik és vasárnap este 9 órakor zárul. A verseny 6 legjobbja értékes tiszteletdíjat nyer.

Az egyéni bajnokság küzdelmei december elején indulnak meg, amikor a kerületi bajnoki címért az egyesületek lejjobbjai küzdenek. A versenyt 36 dobásban bonyolították le négyszer 9 dobásos sorozatban, amikor is kétszer kilenc dobást telibe, kétszer kilenc dobást pedig vérző fára eszközölnek a versenyzők.

Ügyeletes gyógyszerárak

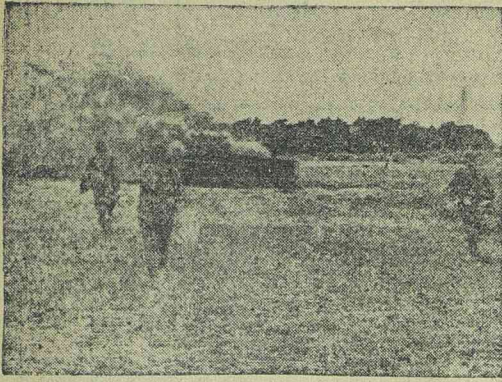
Csütörtökön, november 13-án Aradon a következő gyógyszerárak tartanak éjszakai szolgálatot: Földes (Eminescu-utca), Rozsnyai (Avram Iancu-tér) és Kárpáti (a villamos állomással szemben).

Sibiuban, november 17-ig a Regina Maria-ut 33. szám alatti Lieb-gyógyszertár teljesít éjszakai szolgálatot.

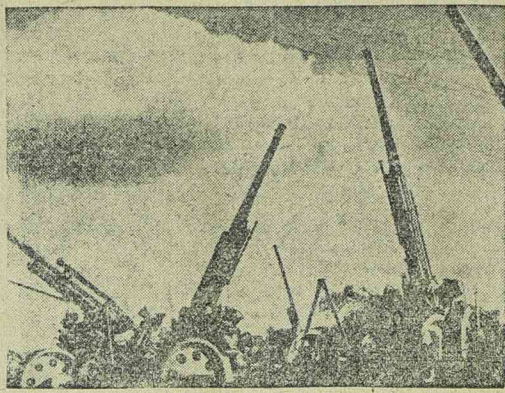
Mozzi

Szerdán Aradon a mozik műsora a következő Forum: Az inkák öröksége (amerikai film). Corso: Angelika, a végzet asszonya (francia film).

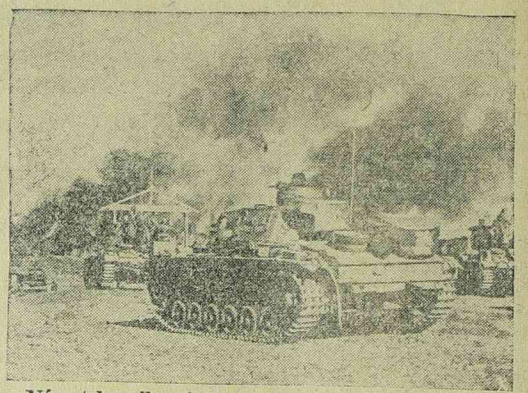
Sibiuban a mozik műsora a következő: Corso: Ellenségek (Willy Birgel és Brigitta Horney). — Apollo: Viszontlátásra, Franciska (Marianne Hoppe és Hans Söhnker). — Rio: Kora Terry (Rökk Marika).

Telitalálát érte az egyik szovjet harcikosít

Zsákmányolt szovjet ágyuk

Német harcikosik behatolnak egy szovjet faluba

= KÖZGAZDASÁG =

Gabonatermelők bejelentési kötelezettsége

A közgazdasági miniszter elrendelte, hogy az 1941. évi 2067. számú rendelet törvény tizenkettedik, valamint az államtitkárság erre vonatkozó határozatának 4-8. szakasza értelmében a gabonatermelők novem-

ber 30-ig kötelesek benyújtani az előírt nyilatkozatot. A fenti téves adatokat tartalmazó nyilatkozatot tettek, a fenti határidőig büntetésmentesen tehetnek pótnyilatkozatot.

Rendkívüli gazdasági és hadiipari jelentőséggel bíró Charkow város a Donecz-medence szénvidékének tőzsomszedságában

A Donecz-medence szénvidékének tőzsomszedságában, a krivojrogói vasérctelepek közelségében és fontos közlekedési utvonalak csomópontjában, Charkow mindazokkal az adottságokkal rendelkezik, amelyekre egy nagy ipari városnak szüksége van. Hogy ezeknek a kedvező körülményeknek páratlan összehasonlítása milyen lendületet adott Charkow ipari fejlődésének, arról csupán egyszerű felsorolás is szemléltetést nyújthat. Közvetlenül a hadiipari termelés szolgálatában áll Charkowban egy kiterjedt páncél- és vontatókocsi-gyár, öt repülőgépgyár, négy nagy löszgyár, egy ágyúgyár, két fegyvergyár, két kémiai gyár és különböző üzemek hadihajók, különösen pedig tengeralattjárók számára szolgáló elektromos

mérőeszközök és kapcsolószerkezetek gyártására.

Ezenkívül itt van Szovjetország legnagyobb traktorgyára évi 40.000 traktor kapacitással és van még Charkownak négy nagy gépgyára, másfélmillió kilóvattórás teljesítményű turbinás erőműtelepe, három szerszámgyára, két mozdonygyára, több vasúti-kocsi-gyára évi 4000 személykocsi gyártására, egy autógyára, egy fémkohászati üzem, egy hid és vaszerkezetgyára, nagyszabású kerékpárgyára, egy neves elektrotechnikai és elektromechanikai gyára. Charkow iparvárosi képét még számos üvegyár, nagy fémszövőde, kiterjedt textil- és bőripar, számottevő fa- és papíripar, jelentős élelmiszer-, szesz-, szappan- és dohányipar egészíti ki. (MN)

ÉRVENYESEK AZ 1, 2, 5, 20 ÉS 100 LEIES PÁRPÉNZEK. A Rador ismerteti a pénzügyminiszterium közleményét, amely szerint a nemzeti bank által ez év nyarán kibocsátott 1, 2, 5, 20 és 100 leies papírpénzeknek ugyanaz a forgalmi ereje van, mint a fémpénzeknek, tekintet nélkül a bankjegyek kibocsátási évére és a rajtuk szereplő aláírásra.

A felszabadított tartományok emlékére ötszázleies ezüstérmék bocsátanak ki. A felszabadított tartományok emlékére a pénzverde felhatalmazást kapott ötszáz leier névértékű ezüstérmék kibocsátására. Az érme átmérője harminchétt milliméter. Egyik oldalán öfelsége I. Mihai király balfelé néző arcképe látható, míg a hátlapon Stefan cel Mare fejedelem térdeplő helyzetben a suceavai kolostor mását mutatja. A kép körül a következő felírás olvasható: „Moldova lui Stefan in vece a Romaniei”, míg a pénz peremébe „Prin statornicie la izbanda” jelmondat van belevésve.

HADSEREKSZÁLLÍTÓK BIZTOSÍTÉKMEN-TESSÉGE. A nemzetgazdasági miniszterium közli mindazokkal a személyekkel és cégekkel, akik a hadfelszerelés vagy a nemzetvédelem részére végeznek szállításokat, illetve munkákat, hogy a hivatalos lap ez év augusztus 21-i 127. számában megjelent 2327. számú rendelet törvény alapján engedélyezett biztosítékmentesség megadása végett jelentésként be azokat a pénztintézeteket, amelyekről a szükséges ajánlások beszereshetők.

Milyen értékű árukat küldöttek a felszabadított tartományokba. A nemzetgazdasági miniszterium közlése szerint november 1-ig a következő értékben szállítottak különféle árucikkeket a felszabadított tartományokba: Gyarmatáru 259 millió lei, textiláru 131 millió lei, építőanyag 92 millió lei, mezőgazdasági gépek és szerszámok 62 millió lei, gyufa 22 millió lei, só 15 millió lei. Az árucikkeket a szövetkezetek útján hozták forgalomba.

Jegyre adják a cipőt Szlovákiában. A szlovák nemzetgazdasági miniszterium elrendelte a cipő és talpbőr racionalizálását. Ebből a célból a lakosság jegyzéket kap. 1942 októberéig minden személy egy pár bőrből készült cipőt, egy pár cipőre való bőr- és két pár cipőre való gumitalpat kaphat.

Növekedett a szlovák műtrágyafogyasztás. A szlovák műtrágyafogyasztás ez év őszén elérte a harminchétezer kétszázhetvenegy tonnát. Az elmúlt év őszén a szlovák mezőgazdaságban csupán tizenötezer kilencszáz tonna műtrágyát használtak.

Építőteglát üvegből. A Pittsburgh Corning Corporation jelentése szerint az amerikai vállalatnak sikerült eljárás találnia átlátszó üvegből készült építőteglák gazdaságos előállítására. Építési célokra eddig csak átnemlászó üvegteglák voltak használatban.

A Távol-Kelet angol-amerikai érdekszférájában ismét hódít már a nagytér-gazdálkodás. A sanghaji tengeri kereskedelmi vámhivatal jelentése szerint Sanghaj külkereskedelme az év első kilenc hónapjában az 1940 év megfelelő időszakához viszonyítva 1.6 milliárd dollárról 2.2 milliárd dollárra emelkedett. Ezzel az emelkedéssel szemben, mely a sanghaji dollárnak időközben történt elértéktelenedése következtében a valóságban egyébként csak öt százalékot tesz ki, az Egyesült Államok és Brit-India részesedése erősen visszaesett, míg Francia-Indokína, Holland-India és a kiveteli oldalon Japán részesedése jelentősen megnövekedett. A külkereskedelmi kapcsolatoknak a szomszédos gazdasági egységek felé való kímélyítése, mint fejlődési tendencia a természetes adottságok előbb-utóbb mégis győzedelmeskedő ereje alatt ilyenformán Sanghaj külkereskedelmében is uralkodó iránnyá lett, annak ellenére, hogy Sanghaj pénzügyileg a demokrata államokhoz igazodik. Ebben az összefüggésben különösen érdekes, hogy az angol-amerikai pénzügyi gyámság Sanghaj Japánnal fennálló kereskedelmi kapcsolataira sem tudott bénítólag hatni. (MN)

Tőkeemeléskor kibocsátott ingyen-részvények aránylagos illetéke. A bélyegtörvény tizennegyedik szakasza első paragrafusának második bekezdéséhez a következőket fűzték hozzá: Azok az ingyen-részvények, amelyeket tőkeemelés során az aktívák újraértékelése idején bocsátanak ki, ötszázalékos aránylagos illeték alá vannak vetve.

Megállapították a tengeri új árát. A közellátási államtitkárság rendelete értelmében a tizenhat százalékos nedvességet és három százalékos foltos és romlott szemeket tartalmazó tengeri áru tiz tonnás vagononként kilencvenezer lei. A pignoletto- és cinquantin-tengeri tizenöt százalékkal, míg a hanganesc-tengeri tiz százalékkal drágább. A fenti százalékaránynál nagyobb, illetve kisebb nedvesség és foltos vagy romlott szem esetében az ár minden százalék után ugyanannyival emelkedik vagy csökken.

Határidő napló

NOVEMBER 15:

Harmadik évnegyed ötszázalékos albizetési kedvezménye lejár.

Juh- és báránybőrök zárolásának határideje.

Zárót kénsvá és oleum-kénsvá készítekrol havonta eddig a napig kell a bejelentést elutalni a hadfelszerelési államtitkársághoz.

NOVEMBER 17:

Gyapotfonodák a nemzetgazdasági miniszterium nyersanyag osztályához külön a katonai és külön a polgári célokra kapott nyersanyag gyártott és leszállított gyapotfonál kéthetenkénti bejelentési kötelezettségének határideje.

NOVEMBER 20:

A különféle jogi ügyletek és egyezségek után esedékes elmaradt négy százalékos nemzetvédelmi illeték utólagos bírság nélküli kifizetésének utolsó napja.

NOVEMBER 25:

Bérelt gépjárművek tulajdonosai és birtolói eddig a napig tesznek jelentést a közellátási államtitkárságnak.

NOVEMBER 26:

Új és meghosszabbított lakbérleti szerződések illetékeztetésének határideje. Az illeték befizetésének elmulasztása az összeg háromszorosának megfelelő bírságot von a után.

NOVEMBER 30:

A tizenhat kilógramnál súlyosabb nyers marhabőröknek a bőrközpontozó (ORAP) történő beszállítására.

Vasutasoknak és vasúti nyugdíjasoknak kiadott kedvezményes tüzfű szállítási bércek érvényüket veszítik.

Falusi birtokok és beépített telkek jövedelmi adóvallomásának benyújtása lejár.

Számlákra és kimutatásokra (borderou) használt április elseje óta forgalomból kivont repülőbélyeg utólagos becserülésének utolsó napja.

50 és 100 leies ércpénz forgalmi értéke lejár. Ettől a naptól december 31-ig kinestári tartozás fizetésére elfogadják az érméket.

Gabonatermelőknek a bevetett területekre és a saját szükségletre vonatkozó nyilatkozat beadásának határideje.

MECANO BANAT

ING. M. A. VAIDA VOEVOD TULAJDONOS

Ford

Főképviselet Timisoara III., Str. Odobescu 18

Alkatrészek ■ Kellékek ■ Javítóműhely

Telefon

12 50

SPORTSEMÉNYEK

A Duce — Olaszország legelső sportembere

A fasiszta Olaszország a sportot a nemzetnevelés legelső tényezői közé emelte

Az olasz sport az utóbbi években minden téren erőteljes fellendülésnek indult és mindezt a Ducenak köszönhetik. Mussolini nemcsak hivatalos ténykedésével segíti elő minden alkalommal a sport fejlődését, hanem maga is lelkes, sokoldalú sportember és mint ilyen példaadással is hozzájárul a fejlődéshez.

„Sport és hatalom” a címe annak a könyvnek, melyben a szerző, P. Riccardi, felvilágosítással szolgál arra, hogy milyen előkelő helyen áll a sport a mai Olaszországban. Az előszóban ezeket lehet olvasni: — A régi liberális kormányzatok önelégültségével szemben, a fasiszta kormányzat a sportot a nemzetnevelés legelső elemei közé emelte.

A sport most az olasz faj testi és szellemi nevelésének az eszköze abban a küzdelemben, amelyet érvényesüléséért folytat.

Valamennyi sportág olyan tulajdonságok megszerzésére szolgál, amelyek az emberek szociális és katonai magatartása szempontjából jelentőséggel bírnak. A Duce Olaszország első sportolója, aki egyuttal csodálatos példája a harmóniának, zseniális nagyságának és izomereinek.

Mussolini naponta félórát, de sokszor egy órát is fordít sportolásra. Nyáron az uszás, télen pedig a sielést részesíti előnyben, de szenvedélyesen szereti a lovaglást is, biztoskezü repülőgép- és gépkocsivezető és barátja a kerékpározásnak, valamint a turistáskodásnak.

Mussolini a napi sportolást az egészség és az erő forrásának nyilvánította.

Ezért van az, hogy irányadó működésével Olaszországban a sport nagy változáson ment keresztül, amely a mai fellendüléshez vezetett.

Az UDR elleni jó szereplése után a Ripensia vissza akar vágni a Chinezul-CAMT-nak

Vasárnap igen érdekes küzdelemnek lesz szent tanuja Timisoara labdarúgást kedvelő közönsége. Miután a Basarabia-kupa mérkőzéseket az eredeti tervtől eltérően az idén már nem folytatják, az egyesületek barátságos mérkőzésekkel óhajtják a hiányt pótolni. A barátságos mérkőzéseket a legérdekesebbel kezdik, a Chinezul-CAMT—Ripensia találkozóval. A bajnoki mérkőzésen a Ripensia súlyos vereséget szenvedett a Chinezul-CAMT együttesétől, de azóta már javuló formát mutatott, sőt ami senkinek sem sikerült, az UDR-tól és pedig Ripsian. A Ripensia most úgy érzi, hogy a súlyos bajnoki vereségért vissza tudna vágni a Chinezul-CAMT-nak, ezzel szemben a lila-zöld fiúk is mindent elkövetnek majd sikerült biztosítása érdekében. Ebből

a versengésből csak a közönség jár majd jól, mert vasárnap egy olyan küzdelemnek lehet szemtanuja, amelyet ritkán lehet látni, annak ellenére, hogy nem bajnoki pontokért megy majd az összecsapás. Az igen érdekesnek ígérkező mérkőzést vasárnap délután három órai kezdettel a Banatul-nályán tartják.

Fordításokat,

okmányokat, irodalmi és szakmunkákat, román, német vagy magyar nyelvről vagy nyelvre, vállalok. Levelezőlap érdeklődésre vála zolok. Timisoara III., Strada Rusu sir anu 2 sz.

A VÖRÖS POKOL

forrás: a Nobeljov élményei a vörös paradicsomban

DÉLI HIRLAP
EREDETI REGÉNYE

írta ANDREJ ANDREJOVICs KRIMOV

76

Ez volt az oka annak, hogy a tisztességes és derék oroszok az első időben nem tudták, hogy kiből lehet megbizni. Ahogy azonban jöttek és mentek a hetek, hónapok és aztán az évek, annál inkább szereztek tudomást egymásról, társaikról és annál jobban építettek ki titkos szervezeteiket. Kiderült, hogy rajtam kívül sokan voltak olyanok, akik látszataból — gyakran álnévvel, mint én — valami állást vállaltak a szovjetek alatt. Tették ezt azért, hogy így egyrészt megélhesséküket biztosítsák, másrészt pedig azért, hogy gy jobban bujkálhassanak a kommunisták között és hathatósabban segíthessenek más burzsujokon. Azért s jó volt egyeseknek közülünk állást vállalni, mert gy gyakran előre értesültünk az olyan veszedelmekről és intézkedésekről, amelyek a régi rendszert hivatották megsemmisíteni. Így sikerült számos derék testvérünket a rája leselkedő letartóztatástól megmenteni. Másokat a börtönből, sokakat közvetlenül a kivégzés elől szöktettünk meg.

Amint több és több társunkról szereztünk tudomást, titkos szervezeteink úgy erősödött egyre. Az alkalmazásban és munkában levők hozzájárulása lehetővé tette, hogy segítsünk azokon a fehér gondolkodású oroszokon, akik vagy nem tudtak keresethez jutni, vagy pedig multjukkal nem tartották összegegyeztethetőnek még azt sem, hogy a látszat szerint állást vállaljanak a kommunisták alatt. Ilyenek voltak a régi magasállású állami hivatalnokok, volt cári katonatisztek, papok, tanárok, tanítók és mások. Ezek közül akárhányan jelentkeztek volna is állásra eredeti nevükön és okmányaikkal, visszautasították őket. Akinek aztán sikerült ilyenek közül szervezeteink segítségével hamis igazolványokhoz jutni, azok elhelyezkedtek és velük is gyarapodott erősségünk. Sokan voltak azonban a régi rendszer hívei közül, akik nyomorult ódunkban tengették életüket régi fényes lakásuk helyett, rongyoskodtak, éheztek és télen fagyó utcákon jöttek. Ezeknek segítése, valamint a munkájuk és gyógyszereivel való ellátása a

Az évek során titkos szervezeteink egyre szélesebbé váltak. Mind nyilvántartottuk társainkat, érintkeztünk és bátorítottuk egymást. A reményesség, hogy a kommunizmus előbb-utóbb mégis csak megbukik, élte-tett és buzdított minket. Tudtuk, hogy az egész birodalomban sokan vagyunk és már megtaláltuk az érintkezés módját a külföldön élő orosz emigránsokkal is.

Katjusa elvesztése érzékeny csapás volt reánk. Gyászoltuk a derék nőt szívünkben, de azért munkánkban nem tudtuk megállni, azt folytatnunk kellett és folytattuk is.

Hivatalos elfoglaltságom, amelyet természetesen mindig úgy folytattam, hogy ne ártsak vele ügyünknek, sőt úgy intéztem a dolgokat, hogy használjak mozgalmunknak és ártsak a kommunistáknak, mondom, hivatalos elfoglaltságom, valamint a szervezeteinkben való szereplésem meglehetősen leköltötte időmet. A sok munka mellett nem értem reá saját bajaimon töprengeni. Ugy történt, hogy szülőim és testvéreim elvesztése fölötti gyászom is hamarosan elfakult és mindegyre gyengébb és ritkább lett utánuk való fájdalom. Mindazonáltal az a seb amelyet megnyasszonyom, a kedves Anna Grigorovna tragikus végén éreztem, soká egyetlen pillanatra sem gyógyult be. Éjjel-nappal, munkában és szabad órámban, ébren és álomban mindig gondoltam a drága, feldehetetlen lényre. Láttam magam előtt bájos arcát és hallani véltem ezüstcsengésű hangját.

— Anna, Anna, — sohajtottam fel naponta százszor is.

Burzsuj családokban, akikkel sorsom összehozott, találkoztam nem egy szép, keves és jónevelt leánnyal, azonban egyik sem tudta érdeklődésemet lekötöni. Egyik sem volt képes bennem melegebb vonzalmat ébreszteni. Pedig nem is egy akadt közülük olyan is, aki nem is titkolta irántam való rokonszenvét. Azonban hiába. Anna Grigorovna Zinovjevett egyetlen másik leány sem volt képes szívemből kiszorítani.

Egy-egy idősebb barátom, vagy egy-egy leányos anyja nem egyszer mondta:

— Miért nem házasodik meg, Alexej Nikolájevics? Nem való ilyen fiatalembernek az egyedüllét!

Azonban ezeket a biztatásokat mindig elhárítottam magamtól. Rendszerint azt válaszoltam, hogy az ilyen nehéz időt nem tartom alkalmasnak arra, hogy egy burzsuj gondolkodású férfi megkössüljön. Ha aztán biztattak, hogy a családalavítás független a kormányrendszerrel, ezzel bujtam ki a rábeszélés alól:

— Még nem találtam meg a számomra az Istentől rendelt leányt.

GYERMEKFELVÉTELEK

OTON ES A MŰTEREM EN

Porték

művészeti hivatalban
juttatva áron készülnék

FOTO STUDIO

ENGEL ENDRE

fényképezési műtermében

Timisoara I., Piața Libertății 4 sz.

TELEFON: 34-30

Snatcherek minnaen'elöl

November 23-án Budapesten érdekes nemzetközi tornaverseny lesz, melyen négy ország: Németország, Olaszország, Finnország és a rendező Magyarország három-három férfi és három-három hölgyversenyzővel vesz részt. A legjobb tornászok azután egy vidéki magyar városban is szerepelnek majd.

Olasz—szlovák öklövív-mérkőzés volt Bariban, melyen a kitűnő olasz öklözők 15:1 arányban győztek a szlovákok felett.

Lehnert, a Dánia ellen készülő német labdarúgó válogatott keret tagját a legutóbbi mérkőzésen kiállították. Német jelentés szerint Lehner ezért alighanem a válogatottban sem játszhatik, hacsak a vétségért fel nem mentik, ami azonban nem valószínű.

A cseh-morva protektorátus labdarúgó eredményei: Viktoria Pilsen—Sparta 2:1. Slavia—Pardubice 5:1. Bohemians—SK Pilsen 4:1. Bata—Zidnice 4:4. Limburg—Olomo Aso 2:1. A bajnokságban a Slavia vezet a Prostějov előtt.

Ezt batran mondhattam, mert hiszen nagyon kevesen voltak olyanok, akik tudták, hogy meayasszonyom volt, akit tragikus módon vesztettem el.

A Volgov házaspárhoz jártam mindig a legszívesebben, valahányszor erre ráértem. Ezekkel gyakran beszélgettem Anna Grigorovnárról. Tudták, hogy jegyesemet milyen nagyon szerettem és hogy a szívem mennyire sajog utána. Valahányszor Volgovékkal Annáról beszélgettem, éreztem, hogy a szavak nem tépiak fel sebemet, hanem úgy hatnak rám, mintha mindenik szótág balzsam volna.

Egy alkalommal, amikor ismét ellátogattam hozzájuk, a mosolygós arcú Volgovné ezzel fogadott:

— Jó, hogy mutatkozok végre, Alexej Nikolájevics Juranin. Nem tudjuk a lakását, hogy üzenhetünk volna önért. Férjem, Matjev Mihajlovics mindentel kereste, de nem tudott a nyomára akadni.

— Valami sürgös és fontos dolog miatt?

— Nem tudjuk, de gondoljuk.

— Hogy lehet ez? Nem tudják, hogy sürgös és fontos-e az ügy, kedves Marija Dimitrijovna, ha már egy hét óta várják jöttömet és türelmetlenül keresnek?

— Így nézve a dolgot, kicsit furcsának tetszik, de nyomomban meg fogja érteni. Multkori látogatása utáni napon megjelent a lakásunkon egy falusi ember és maga után érdeklődött. Azt mondta, hogy életbevágó üzenete van, de csak magának mondhatja meg. Mivel megbízója azonban csak a mi címünket mondta meg neki, azért tehát nem kereshette magát a lakásán. Mondtuk neki, hogy Alexej Nikolájevics Juranin a barátunk, azért ránk bízhatja az üzenetet, majd átadjuk. Azt felelte, nem teheti, mert a Blagovjencszenkij Szent Szüzre meg kellett esküdni, hogy csak magának mondja meg és senki másnak a világon.

— És nem mondta meg, hogy hol találhatom?

— Nem. Azonban mivel köztük vele, hogy maga gyakori vendégünk, azóta naponta jelentkezik. Nagyon fájlaltuk, hogy maga most egy hétig nem mutatkozott. De az a falusi ember hűségesen bekopogtatott mindennap és egyik nap mint a másik után, azt mondta, hogy másnap újból eljön. Tehát bizonyos hogy ma is itt lesz. Csak szíveskedjék bevárni.

Nemsokára hazajött Matjev Mihajlovics Volgov is, de szintén nem tudott többet a titokzatos küldöncről, mint a felesége.

Teáztunk és beszélgettünk.

Bármiről is volt azonban szó a gondolataim nem tudtak a tárcévnál maradni és nem tudtam figyelni. Mindig azon töprengtem, hogy kicsoda küldhet nekem ilyen rejtélyes módon üzenetet.

(Folytatás)

APRÓHIRDETÉSEK

Az apróhirdetések díja előre fizetendő

Az apróhirdetések eredménye minden körülmények közt gyors és biztos. ALLASKERESÉS rovatban szavanként egy leu, legkisebb apróhirdetés tíz leu. Vastag betűvel szavanként kettő leu, legkisebb apróhirdetés husz leu. Minden más rovatban legkisebb apróhirdetés 15 szóig 20 leu, minden további szó egy leu. Vastag betűvel legkisebb apróhirdetés 15 szóig 30 leu, minden további szó kettő leu. Jelige és „Cim a kiadóban”-hirdetések után öt leu pótdíj fizetendő. Apróhirdetéseket felvesz I. kerületben: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata Bratianu 3. Tel.: 28-10. II. kerületben: Hayer-társaság, Str. 3 August 17. — Popovici trafik, Piata Badea Cárta 8. — Kardos trafik, Piata Traian (Szerb templom mellett). — Grosz-trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerületben: Flauder trafik, Piata Lahovari. IV. kerületben: Grozescu trafik, Pta Küttl. — Pribac Mária trafik (Corso mozi mellett). — Welter-trafik, Pta Dragalina 6. Tel.: 45-06. — Wittek trafik, Bulv. Regele Carol 54. — Colicioia trafik (v. Galgóczy), Str. Bratianu 15/a. Tel.: 45-13. Apróhirdetéseket Aradon felvesz Rudolf Mosse hirdetési irodája (Strada Eminescu 8. Telefon 17-11).

Alkalmazás

Gazdasszonyt (mindenest) keres magános ur. Lehet zsidó, Tartós, nyugodt alkalmazás, csakis kitűnő ajánlása, megállapodott középkorúak. Jelentkezési iratokkal 9-10, vagy 16-17 óra között. Timisoara III., Str. Feldioara (v. Kazinczy-u.) 1. Ajtó 4. (2672)

Kályhaszerelő állandó munkára felvétetnek. Maurer kályhásmeister, Arad. Bulev. Regele Ferdinand 48. (4250)

Ugyes borbélyseggel azonnali belépésre kerestetik. Frizeria Szabó, Timisoara II., Piata Traian 7. (2680)

Egy kocsis és egy fiatal fűszeres-géd vagy iaktármunkás, aki a csomagolás-hoz is ért, azonnalra felvétetik. Cim: Roesin Vasile si Comp. Timisoara IV., Str. Bratianu 23. A Corso-mozi udvarában. (2594)

Asztalost állandó munkára felvezünk. Friedrich, Timisoara II., Str. Cogănițeanu 8. (2635)

15 éves fiút, vagy leányt kifutónak, jó fizetéssel felvezünk. Bulevardul Caroli 45. szám. (2700)

Keressünk azonnali szakácsnőt, tisztító-ékező részére. Cim a timisoarai kiadóban. (7020)

Jó bizonyítvánnyal rendelkező, perfektnemű, beszélő gyermeknevelőnő keresek november 15-re, csak nappalra. Cim: Szentgyörgyi-cég, rad. (4291)

Állandó munkára fehéreneművarrónőket keresek. Arad, Str. Paris 5. (4310)

Jól főző mindenest két személy mellé és szobaleány bizonyítvánnyal, kerestetik. Cim: Rudolf Mosse Arad, Strada Eminescu 8. (4312)

Bejárónő azonnalra felvétetik, ugyanott egy teljesen új szmokingöltöny, közep-nagyságu férfi részére eladó. Megtekinthető 1-3 óra között. Traxel-szalón Timisoara I., Str. Lonovici 2. (2708)

Megbízható, komoly, románul tudó nő, aki számlázni, levelezni tud és a kiszolgálásnál is segítkezik, festőküzetbe felvétetik. Cim a timisoarai kiadóhivatalban. (2710)

Állást keres

Keresem, gyakorlott akvizitőr, komoly munkaező, az ország bármely városában utazói állást keres. Cim a timisoarai kiadóban. (2664)

Önálló férfi, nagymunkás, állást keres. Cim: Aradul Nou. Calea Banatului 211. (4280)

Tisztességes fiatal varrónőre házhoz ajánkodik varni és vállal otthonra is mindennemű varrást. Cim: Timisoara. Domnita Balasa 18. (2698)

Háztartásban jártas fiatal, keresztény urinő, háztartás vezetését vagy gyermek gondozását vállalná uri családnál, magányos urnál, vagy urnónél. Cimeket Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. szám alá kér. (4315)

Vidékre ajánkodik jól főző mindenest vagy szobaleány, a szeszüzőben perfektnemű. Keresztnői Iona, Freidorful Nou, XIV-ik utca 26. szám. (2737)

Gazdasszonynak menne magányos idősebb nő, aki tíz évig plébánián volt. Fratelia, III-ik utca 7. Schöndörfnénál, 5-ös villamosvégállomás. (2702)

Lakás

Kétszobás, fűtőszobás lakasomat elcserehném belvárosi kétszobás lakással. Cim: Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. szám. (4286)

Zsidó család sürgősen keres 2, esetleg 3 szobás, komfortos lakást. Cimeket Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. szám alá kér. (4292)

December 1-re vagy 15-re keresek modern butorozott, különbejáratu szobát, fürdőszobával Nem zónában. Cimeket „Fiatal házaspár” jelígre a timisoarai kiadóba kérek. (6745)

Csinos, tiszta különbejáratu butorozott szoba, konyha- és fürdőszobahaszálattal, a központban kiadó. Cim: Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. (4300)

Különbejáratu, kényelmes otthonak berendezett tágas utcai szoba kiadó. Bővebbet Rudolf Mosse Arad, Strada Eminescu 8. (4299)

Egyszobás, konyhás lakást ingyen adnék magános házaspárnak, kertgondozásért. Cim: Rudolf Mosse Arad, Strada Eminescu 8. (4311)

Kétszobás lakás központi fűtéssel, különbejárattal, a Belváros központjában, irodának kiadó. Érdeklődők címüket „Iroda” jelígre adják le a timisoarai kiadóban. (2681)

Adás-vétel

A Tempo bizományi üzlet Arad (Fischer Eliz-palota) ajánl: keleti és belföldi szőnyegeket, íróasztalokat, varró- és írógépeket, hálószoba-, ebédlő- és szalontutorokat, csillárokat, festményeket, rekamiéket, kasszákát, egyes butorokat. Porcellánok és disztárgyak nagy választékban. Veszünk megbízóink részére: teljes lakásberendezéseket, modern és antik butort, szőnyegeket, ezüstöt, varrógépet, nemes porcellánt. Tempo, Arad (Fischer Eliz-palota). Telefon: 19-75. (4200)

Varrógépek, irodaberendezések, írógépek, hálószobák, ebédlők, matracok, otomanok, Thonet-székek olcsón eladók. Megvételre keresünk kombált szobát, ebédlőt és teljes lakásberendezést. Timisoara IV., Piata Küttl 2. az udvarban. (3197)

Egy modern 2+1 lámpás hálózati raktár eladó. Arad, Calea Saguna 242. (4276)

Keresek 8-10-14 holdas prima szőlőt, hozzá illő lakóházzal, Arad, Str. Cuza Voda 42. (4278)

Egy használt tisztuniiformis és két darab vadonatúj görényszőrme eladó. Cim: Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. szám. (4269)

Jó állapotban levő férfi és női kocsi-bunda eladó. Timisoara II., Str. Petre Tegele 1. I. emelet, 6. (6301)

Petroleumkályha jó állapotban, borbélyható, megvételre kerestetik. Ergei Pál, Timisoara I., Piata Libertatii 4. Telefon: 34-30. sz. (6735)

**HAZAK
FÖLDEK
SZÖLŐK
MALMOF
TELKEK**

**ELADÁS
VÉTEL
CSERÉK**

**minden árfokozatban
HATSCHKE ÜGYNÖKSÉG**

Aradul Caroli 17. volt 40.
telefon 13-95

Villany- és rádiószereleési anyagok, hangszóró, akumulator eladó. Timisoara III., Bulevardul Carol 5. Tephy Andrei. (3711)

Megvételre keresem Berzeviczy: Italia és Vasari Eletrajgyűjteményét. Azonkívül egyéb Olaszországra vonatkozó földrajzi, művészeti vagy utikönyveket. Cim: Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. vagy a timisoarai kiadóba kérek. (4298)

Varróda részére egy állótűkőr és egy pesaniki női bunda eladó. Cim: Arad, Str. Cuza Voda 46. (4309)

Diszes fűrészporkályha, 10 kilós mérleg, összecukható ágy és asztal eladó. Arad, Strada Dorobantilor 6. (4308)

Palisander ebédlő, ebédlőtűkőr, hentesberendezés, összekötőszőnyegek, gobelin kép eladó. Arad, Str. Cuza Voda 5. szám. (4307)

Jömeneteli fűszerüzlet a főtéren, koncentrálás végett 60.000 lejért teljes berendezéssel, sürgősen eladó. Cim: Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. szám. (4302)

Modern mély gyermekkocsi eladó. Cim: Str. D. Drașcineanu & Co., Piata Avram Iancu 4. Arad. (4303)

Fehér hócsizma, kifogástalan állapotban 3-4 éves gyermek részére eladó. Arad, Str. Numa Pompiliu 47. (4301)

Jókarban levő mély gyermekkocsit megvételre keresek. Cimeket Rudolf Mosse Arad, Strada Eminescu 8. szám alá kérek. (4304)

Eladó: diófatrümmő könyvszekrényvel, íróasztalok, gyermekvasgágy, sodronyos összecukható vaságy, ebédlőbutor, fonnott butor. Arad, Strada Episcopiei 9. sz. Ap. 2. (4306)

Eladó vörös futószőnyeg (gyökérszőnyeg) Arad, Str. Episcopiei 9. szám. Ap. 2. (4305)

Hármas szekrény vagy kombinált szekrény és négy darab párnázott szék megvételre kerestetik. Cimeket „Szép butor” jelígre a timisoarai kiadóba kérek. (6666)

Vaskályha fa- és kokszfűtésre, ugyanott egy pár szürke óriásnyul eladó. Timisoara IV., Str. Vlahuta 9. (2706)

Eladó Hanomag W. D. traktor, general javított, cserét is csinálók. 1931-beli típus. Merkovic Géza, Timisoara IV., Str. Fröbl 46. (2705)

Zongora, Erste Productiv Genossenschaft, fekete, keresztthuros, páncéltöltés, kifogástalan állapotban eladó. Timisoara II., Str. Dorobantilor 57. szám. (3210)

Eladó modern gyermekkocsi, gyermekágy, ágyterítők, függönyök, íróasztal, pénzszekrény, fűrészporkályha, vaskályha. Timisoara IV., Str. Fröbl 36. szám II. em. 25. (2704)

Villanyvasaló 220 voltos és egy hintaló megvételre kerestetik. Timisoara III., Str. General Mosoiu 7. szám, emelet. (2703)

Ház 1x2 és 1x1 konyha, éléskamra, szép szobákkal, nagy virágos- és gyümölcsös-kerttel, kis és nagy gazdasági udvarral, egy percre a villamostól, utca közeve és járdával, elköltözés miatt olcsón eladó. Timisoara V., Str. Horia 29. (2701)

Zongora, kitűnő keresztthuros, bécsi gyártmányu, kifogástalan, rövid, eladó. Timisoara III., Timotei Cipariu 1. szám, II. em. 11. (Református-épület) (2692)

Kombinált szobát jó állapotban, megvételre keresek. Cimeket a timisoarai kiadóba „Modern” jelígre kérek. (2693)

Doxa modern arany férfikaróra eladó. Timisoara, telefon 44-82. (2711)

Faiskolai termék, bizalmi cikk! Scharff Gyula dr. faiskolája Raut, jud. Timis-Torontal, a legjobb referenciákkal rendelkezik, kivánságra árjegyzéket küld, helyszínre és házhoz szállít. (2712)

Kiseb szódagyár, teljes berendezéssel eladó. Theer József, Clonodiu. (2709)

Különlék

Nádszékeket befon és kosarozást, olcsón vállal egy vak. Timisoara II., Str. Delavranca 28. (6530)

Szabónó, mesterkönyvvel, keres kombinációt, vagy társulást. Timisoara I., Str. Iustinianu 8. (2675)

Vidéki uricsalád elvállal gondozást 6 éven alul gyermeket 2000-2500 leig. Cim: Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. szám. (6820)

A párisi grafológusnő megmond Önnek mindent, ami Önt érdekli. Timisoara II., Str. I. Klein 29. (2531)

Gazolvány- fényképek

a FOTO STUDOBA

a leggyorsabban készülnek

Timisoara I., Piata Libertatii 4.

A legjobb
Bécsi fényképek

hirdetés

a Déli Hírlapban

Nyomatott a Tipografia „Timisoara” körforgógépén, Timisoara.